

Listopad – Klimatske anomalije i kasniji početak jesenske sjetve ozimih žitarica

Автор(и): Растителна защита
Дата: 12.10.2025 Брой: 10/2025

Tijekom prvih deset dana listopada, agrometeorološke uvjete određivat će nestabilno vrijeme i prosječne dnevne temperature oko i ispod klimatskih normi. Tijekom ovog desetodnevnog razdoblja, kritične minimalne temperature za kasno-proizvodne povrtlarske kulture nisu prognozirane na poljskim površinama, što je preduvjet za berbu dodatnih proizvoda od usjeva osjetljivih na mraz (rajčice, paprike, tikvice, krastavci i sl.).

Tijekom ovog razdoblja, prognozirane su ekonomski značajne oborine, poboljšavajući stanje gornjih slojeva tla i uvjete za provođenje sezonske obrade tla. Suša krajem ljeta i početkom jeseni u mnogim dijelovima zemlje otežala je predstjetvenu obradu površina namijenjenih jesenskim usjevima.

Obilne oborine tijekom prvih deset dana listopada, koje su na mnogim mjestima u zemlji premašile dvostruko, a u sjevernoj Bugarskoj – trostruko klimatske norme: Lovech - 152 l/m² (296%), Pleven - 167 l/m² (342%), V. Tarnovo - 187 l/m² (351%), Razgrad - 171 l/m² (302%), Ruse - 254 l/m² (450%), prezasitile su gornje slojeve tla i povećale zalihe vlage u slojevima od 50 i 100 cm.

Početak jesenske sjetve

Nepovoljni agrometeorološki uvjeti – suša i naknadne pretjerane oborine tijekom prvih deset dana listopada otežale su sezonsku obradu tla, a u nekim regijama zemlje, poput zapadne Bugarske, sjetva ozimih žitarica se odgađa, iako je službeni početak jesenske sjetve već započeo.

Prvih deset dana listopada je agrotehnički rok za sjetvu pšenice u sjevernoj Bugarskoj, od 15. do 25.X - u južnoj Bugarskoj, a krajem mjeseca - u crnomorskim obalnim regijama. Prema podacima Ministarstva poljoprivrede i hrane, sjetva pšenice kasni za više od 52%, s manje zasijanih površina u zemlji u usporedbi s istim razdobljem prošle godine. Kašnjenje je također primijećeno za ječam i raž, ali u manjoj mjeri.

Mogućnosti upotrebe i primjene tritikala

Prema podacima Ministarstva poljoprivrede i hrane, primijećen je značajan porast površina pod tritikalom u ovogodišnjoj jesenskoj sjetvenoj kampanji – gotovo 54% više u usporedbi s godinu dana ranije. Godine 2024., površine s ovom kulturom bile su 102 ха u ovom trenutku godine, dok su trenutačno zasijana polja tritikalom 167 ха.

Interes za ovu kulturu, koja je međugenerički hibrid pšenice i raži, porastao je posljednjih godina zbog kombinacije visokog prinostnog potencijala pšenice i otpornosti raži na bolesti.

Poznati trend povećanja površina pod uljanom repicom primijećen je tijekom posljednjih nekoliko sezona. Ove godine, rast usjeva tijekom jesenske sjetve iznosi 39% u usporedbi s podacima iz prošlogodišnje kampanje. Do danas, polja zasijana uljanom repicom prelaze 73,3 tisuće hektara.

Tijekom većine dana drugog i trećeg desetodnevnog razdoblja, agrometeorološke uvjete određivat će relativno suho vrijeme i temperature blizu normale. Postoji velika vjerojatnost da će početne faze vegetacije za posijane ozime žitarice krajem listopada proći uz deficit vlage. Krajem mjeseca, za pšenicu i ječam, ovisno o datumima sjetve, promatrat će se faze nicanja i formiranja 1-2 lista.

Tijekom ovog razdoblja, uvjeti će biti pogodni za završetak berbe grožđa, za berbu jesenskih sorti voćaka, a krajem listopada – također i za provođenje fitosanitarnih aktivnosti. Za nasade jabuka i krušaka zahvaćene

krastavošću, radi smanjenja infekcije, preporučljivo je tretirati s 5%-tnom otopinom uree na početku opadanja lišća, nakon berbe plodova.

Za koštičave voćne vrste, nakon masovnog opadanja lišća, preporučuje se prskanje 2%-tnom Bordeaux smjesom protiv uzročnika šupljikavosti lista, rane smeđe truleži, kovrčavosti lista breskve i dr.